

Szkoła Podstawowa
im. płk. Stanisława Dąbka w Sychowie
Sychowo, ul. Szkolna 4, 84-242 Luzino, tel./fax (58) 678 20 83,
e-mail: spsychowo@op.pl www.spsychowo.pl

***PROCEDURY POSTĘPOWANIA
NAUCZYCIELI I INNYCH PRACOWNIKÓW
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. PŁK STANISŁAWA DĄBKA
W SYCHOWIE
W SYTUACJACH ZAGROŻENIA
DZIECI I MŁODZIEŻY
ORAZ W TRUDNYCH SYTUACJACH
WYCHOWAWCZYCH***

Spis Treści:

- I. Wstęp
- II. Szkolna interwencja profilaktyczna
- III. Procedury postępowania
 1. Definicje
 2. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów
 3. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania przemocowego ze strony uczniów
 4. Procedura postępowania w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia (wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia – z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych).
 5. Procedura postępowania w sytuacji posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (ostre narzędzia np. nóż, żyletka, kastet itp.).
 6. Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego w budynku szkoły.
 7. Procedura postępowania w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarne zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacerowanie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).
 8. Procedura postępowania w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły).
 9. Procedura postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.
 10. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
 11. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
 12. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.
 13. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominające narkotyk.
 14. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia.

15. Procedura postępowania w sytuacji wagarów i ucieczek ucznia z lekcji.
 16. Procedura postępowania w sytuacji wypadku w szkole lub na terenie szkoły.
 17. Procedura postępowania w przypadku kradzieży.
 18. Procedura mediacji w sytuacji ostrego konfliktu rówieśniczego.
 19. Procedura reagowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy.
 20. Procedura postępowania z dzieckiem przewlekle chorym w szkole
- IV. Postanowienia końcowe

I. Wstęp

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady postępowania policji z nieletnimi sprawcami czynów karalnych jest Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Policja zgodnie z art. 37 ustawy, w wypadkach nie cierpiących zwłoki zbiera i utrwała dowody czynów karalnych, w razie potrzeby dokonuje ujęcia nieletniego, a także wykonuje czynności zalecone przez sędziego rodzinnego.

Dokumentem wewnętrznym uściślającym te zasady jest Zarządzenie nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 roku w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Do podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w szkole zobowiązuje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. W myśl tego dokumentu szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprowadzają środki odurzające.

W rozporządzeniu § 10 zobowiązuje szkoły i placówki do opracowania, strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych, wobec dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

Pozostałe akty prawne:

1. Konwencja o prawach dziecka.

2. Kodeks postępowania cywilnego.
3. Kodeks postępowania karnego.
4. Ustawa z dnia 24.04.1997 o przeciwdziałaniu narkomanii.
5. Ustawa z dnia 06.04.1990 r. o policji.
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości.
7. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich.
8. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
9. Rozporządzenia w sprawie podstawy programowej.
10. Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
11. Rozporządzenie w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

II. Szkolna interwencja profilaktyczna

Szkolna interwencja profilaktyczna jest oparta na ścisłej współpracy z rodzicami. Zadaniem szkoły (wychowawca lub pedagog) jest udzielanie wsparcia rodzicom znajdującym się w sytuacji kryzysowej. Polega to na udzieleniu odpowiednich informacji, zaproponowania konkretnej procedury postępowania w atmosferze troski i zaniepokojenia o ucznia, ułatwienie dotarcia do właściwych instytucji pomocowych. Interwencja profilaktyczna składa się z czterech elementów (diagnoza, porada, kontrakt, monitoring).

1. Diagnoza to zebranie informacji i określenie skali zachodzących zjawisk patologicznych w celu zaplanowania działań wobec ucznia.
2. Porada to umiejętnie przeprowadzana rozmowa z uczniem lub rodzicem w atmosferze życzliwości, w której dochodzi do przypomnienia wyraźnego stanowiska szkoły i prawa szkolnego. Do uświadomienia uczniowi lub rodzicowi wymiaru konsekwencji życiowych, zdrowotnych i prawnych określonego czynu ucznia. Jest to także próba zmotywowania ucznia lub rodziców do uczestnictwa dalszych działaniach interwencyjnych. Jeśli zachodzi taka konieczność podczas rozmowy; uczeń lub rodzic zostaje poinformowany o konieczności powiadomienia o zaistniałej sytuacji właściwych instytucji prawnych.

3. Kontrakt opracowuje przeprowadzający interwencję nauczyciel, wychowawca lub pedagog we współpracy z rodzicami lub uczniem. Uczeń lub rodzic ma prawo do negocjowania elementów kontraktu.

Kontrakt powinien zawierać następujące elementy:

- a) Zobowiązanie stron (ucznia, rodzica, szkoły);
 - b) Przywileje, które zostały uczniowi odebrane w następstwie jego zachowania i sposoby stopniowego ich odzyskiwania.
 - c) Zasady zachowania w domu i w szkole.
 - d) Przewidywane konsekwencje związane z nieprzestrzeganiem ustaleń kontraktu.
4. Monitoring to kontrolowanie realizacji kontraktu, stała wymiana informacji między domem, a szkołą. Celem monitoringu jest wspieranie pozytywnych zmian w zachowaniu ucznia.
5. Uporządkowane działania interwencyjne.
- a) Działania podejmowane przez wychowawcę klasy:
 - Wyjaśnienie okoliczności zaistniałej sytuacji (problemu);
 - Zdecydowanie o formie naprawienia błędu przez ucznia (świadome podnoszenie konsekwencji własnych czynów);
 - Zastosowanie odpowiedniej metody wychowawczej zgodnej ze Statutem Szkoły (uwaga, upomnienie ustne, rozmowa wychowawcza, ...);
 - Ustalenie sposobu i terminu poprawy zachowania;
 - b) Podejmowane działania dotyczące rodziców:
 - Powiadomienie rodziców o zaistniałej sytuacji problemowej;
 - Wezwanie rodzica do szkoły (rozmowa z wychowawcą oraz poinformowanie go o możliwości spisania z dzieckiem kontraktu);
 - c) Włączenie w działania interwencyjne pedagoga szkolnego;
 - Rozmowa ucznia z pedagogiem szkolnym;
 - Spisanie kontraktu w obecności pedagoga i wychowawcy;
 - Rozmowa ucznia z rodzicem, wychowawcą i pedagogiem szkolnym;
 - Analiza sytuacji wychowawczej podczas spotkania zespołu wychowawczego Rady Pedagogicznej;
 - Przekazanie sprawy dyrektorowi szkoły, w celu podjęcia działań zgodnych ze Statutem Szkoły.

6. Środki zaradcze podejmowane przez szkołę.
 - a) Prowadzenie programów i akcji profilaktycznych;
 - b) Wzmoczone dyżury nauczycielskie – stała opieka w czasie lekcyjnym i pozalekcyjnym na terenie szkoły;
 - c) Precyzyjny system ocen z zachowania;
 - d) Ścisła współpraca szkoły z rodzicami (dostęp do dziennika elektronicznego, konsultacje, wywiadówki, możliwość konsultacji z pedagogiem szkolnym);
 - e) Stała możliwość kontaktowania się uczniów z pedagogiem szkolnym;
 - f) Oferta zajęć pozalekcyjnych.
7. Spisywanie kontraktu z uczniem.

Kontrakt (czyli umowa pisemna) dotycząca możliwości poprawy zachowania:

- a) Spisanie kontraktu powierza się nauczycielowi, wychowawcy, który uwzględni zdanie ucznia; w szczególności:
 - opis swojego niewłaściwego zachowania;
 - deklaracje sposobu poprawy;
 - uczeń określa czas realizacji powyższej obietnicy;
 - uczeń podpisuje kontrakt.
- b) Kontrakt podpisują również świadkowie umowy (rodzice, pedagog, wychowawca, nauczyciel).
- c) Jeśli rodzice nie są świadkami podpisania kontraktu wychowawca powiadamia rodziców ucznia;
- d) Kontrakt przechowywany jest u pedagoga;
- e) Realizację kontraktu kontroluje wychowawca.

III. Procedury postępowania

1. Definicje

W psychologii **agresja** oznacza „działanie skierowane przeciwko osobom lub przedmiotom, wywołującym u jednostki niezadowolenie lub gniew”.

Agresja może występować w postaci fizycznej lub słownej, może przejawiać się w formie bezpośredniej – skierowanej na osobę lub rzecz wywołującą uczucie wrogości i w formie przemieszczonej – skierowanej na obiekt zastępczy.

Wśród naukowców zajmujących się zjawiskiem agresji nie ma zgodności na temat jej źródeł. Do dziś nie został bowiem rozstrzygnięty spór o to, czy ma ona charakter wrodzony, czy nabyty. Ch.N.Cofer i M.H. Appley wyróżniają cztery koncepcje dotyczące źródeł agresji. Według jednej z nich agresja jest instynktem. Druga ujmuje ją jako reakcję na frustrację, trzecia traktuje jako nabyty popęd, a czwarta uznaje zachowania agresywne jako wyuczone przez wzmacnianie.

Pojęć agresja i przemoc niejednokrotnie używa się zamiennie. Definicje przemocy zawierają trzy podstawowe kryteria: rodzaj zachowania, intencje i skutki.

Przemoc – to zachowania agresywne i jednocześnie destruktywne w stosunku do innej osoby lub grupy osób, /.../ w wyniku których inne osoby ponoszą uszczerbek na ciele lub w zakresie funkcji psychicznych. Jest to bezpośrednio oddziaływanie jednego człowieka na drugiego w celu zmuszenia go, wbrew jego woli, do zmiany zachowań, zmiany systemu wartości bądź poglądów w jakiejś sprawie. Działanie takie stwarza sytuacje zagrażające bezpieczeństwu fizycznemu lub psychicznemu.

Przemoc powstaje zwykle na podłożu emocjonalnym, ale czasem jest działaniem ściśle i dokładnie zaplanowanym zarówno pod kątem doboru ofiar, zastosowanych form przemocy, a także celów, które napastnik zamierza osiągnąć.

Według J. Mellibrudy **przemoc jest zawsze intencjonalna**, narusza prawa i dobra osobiste jednostki, zawsze powoduje szkody. Przemoc ma tendencje do powtarzania się, jest często rozpaczliwym zagłuszeniem poczucia niemocy. Za przemoc odpowiedzialny jest sprawca, bez względu na to, co zrobiła ofiara. Niektóre przejawy grożenia przemocą są w istocie aktami przemocy.

Czynniki ryzyka wystąpienia zachowań agresywnych i przemocowych mogą tkwić w środowisku rodzinnym, szkolnym lub w grupie rówieśniczej. Zachowania tego typu mogą być również generowane przez środki masowego komunikowania czy gry komputerowe albo wynikać z cech osobowych jednostki.

W opracowanych procedurach przyjęto następujące sformułowania i definicje:

Przez zachowanie agresywne rozumie się następujące zachowania:

- Celowe popychanie, kopanie
- Bójki;
- Stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia własnego i innych – posiadanie niebezpiecznych przedmiotów (środki pirotechniczne, łańcuchy, noże, zapalniczki, kije, itp.), używanie ognia na terenie szkoły, posiadanie niebezpiecznych substancji.

- Wulgarnie zachowanie, lekceważący i arogancki stosunek do uczniów i pracowników szkoły.
- Nie respektowanie zarządzeń obowiązujących na terenie szkoły.
- Wymuszanie, zastraszanie, podżeganie do bójek, wyzywanie.
- Dewastowanie mienia szkolnego i cudzej własności, itp.

Przez zachowanie przemocowe rozumie się:

- Powtarzające się dręczenie psychiczne i fizyczne
- Ciągłe zastraszanie
- Zjawisko „fali”
- Powtarzające się pobicia, wyzywania, itp.

Rozmowa z osobą będącą świadkiem zdarzenia (dyrektor, nauczyciel, pracownik obsługi, inna osoba dorosła przebywająca na terenie szkoły, zwracająca uwagę na niewłaściwe zachowanie ucznia)– rozmowa bezpośrednio po zaistniałym zachowaniu sprzecznym z przyjętymi zasadami. Rozmowa ma na celu przypomnienie panujących zasad i zwrócenie uwagi no to, że uczeń nie powinien w taki sposób postępować.

Rozmowa z wychowawcą klasy – następuje po zwróceniu uwagi na niewłaściwe zachowanie przez innego pracownika szkoły lub ucznia, który był świadkiem danego zdarzenia. Rozmowa ma na celu, podobnie jak wyżej, przypomnienie panujących zasad i zwrócenie uwagi no to, że uczeń nie powinien w taki sposób postępować. Wychowawca informuje ucznia, że jeśli dane zachowanie się powtórzy, zostaną wyciągnięte dalsze konsekwencje.

Rozmowa z dyrektorem szkoły – ma miejsce wówczas, gdy po rozmowie z wychowawcą klasy, uczeń nadal postępuje niewłaściwie. Dyrektor szkoły w rozmowie informuje o tym, że jeśli dane zachowanie się nadal powtórzy to zostaną wobec ucznia wyciągnięte dalsze konsekwencje.

Upomnienie – stosuje się, gdy uczeń poważnie naruszył normy i zasady panujące w szkole. Upomnienie nie powoduje natychmiastowego obniżenia oceny z zachowania, lecz ma wpływ na ocenę z zachowania na koniec semestru. Jest odnotowane w dzienniku szkolnym. Upomnienie może udzielić wychowawca lub dyrektor szkoły.

Upomnienie wychowawcy na forum klasy – Stosowane gdy, upomnienie indywidualne nie jest skuteczne. Udziela się go w obecności całego zespołu klasowego. Zapisuje się go w dzienniku szkolnym, ma ono wpływ na ocenę z zachowania na koniec semestru.

Upomnienie dyrektora – udzielane jest w przypadku czynu o dużej szkodliwości lub w przypadku, gdy upomnienie wychowawcy klasy jest nieskuteczne. Dyrektor zwraca uwagę

na niewłaściwe zachowanie ucznia, upomina go i dokonuje odpowiedniego wpisu w dzienniku szkolnym. Upomnienie ma wpływ na ocenę z zachowania na koniec semestru.

Nagana – nagana skutkuje natychmiastowym obniżeniem oceny z zachowania i odpowiednim wpisem w dzienniku szkolnym. Stosuje się ją w przypadku znacznego złamania reguł i zasad panujących na terenie szkoły, bądź czynu o bardzo dużej szkodliwości. Nagany może udzielić dyrektor bądź wychowawca klasy.

2. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów

W każdym przypadku, gdy uczeń jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania bądź innego zdarzenia sprzecznego z normami i zasadami obowiązującymi na terenie szkoły natychmiast zgłasza zaistnienie danego faktu najbliższą znajdującą się osobę dorosłą:

- pedagog szkolny
- nauczyciel
- wychowawca
- dyrektor szkoły

W sytuacjach objętych procedurami uczeń ma obowiązek podporządkować się do poleceń **wszystkich pracowników** szkoły.

a) *Procedura zachowania się w przypadku czynu o stosunkowo niskiej szkodliwości (np. celowe popchnięcie, kopnięcie, wyzywanie):*

Pracownik szkoły

- **Zdecydowanie i stanowczo**, nie wdając się w dyskusje, **przerywa negatywne** zachowanie sprawcy wobec ofiary.
- **Ustala granice**: nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
- **Ocenia zagrożenia** i podejmuje decyzję o rodzaju interwencji.
- **Rozmawia z uczniem** – zwraca uwagę na jego niewłaściwe zachowanie.
- **Zgłasza** zaistniałe zdarzenia **wychowawcy klasy i pedagogowi szkolnemu**.

Wychowawca

- **Przeprowadza rozmowę** z wychowawcą klasy.
- **Gdy dane zdarzenie powtórzy się więcej niż 3 razy** – rozmowa z pedagogiem szkolnym lub psychologiem, po czym następuje **upomnienie wychowawcy** i odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym.
- Zawarcie kontraktu z uczniem;

- **Gdy uczeń nadal nie reaguje** na upomnienie – **poinformowanie rodziców** o zaistniałym fakcie; **upomnienie dyrektora** szkoły i obniżenie oceny z zachowania.
- b) *Procedura zachowania się w przypadku czynu o dużej szkodliwości (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia siebie lub innych, uszkodzenie ciała itp.):*

Pracownik szkoły

- **Zdecydowanie**, stanowczo słownie, nie wdając się w dyskusje, **przerwa negatywne** zachowania sprawcy wobec ofiary.
- **Rozdzielenie stron.**
- **Ustalenie granic:** nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
- **Ocenia zagrożenie** i podejmuje decyzję o rodzaju dalszej interwencji.
- **Udziela pierwszej pomocy** ofierze zdarzenia i **zabezpiecza miejsce zdarzenia.**
- **Wzywa pomoc medyczną** w razie konieczności.
- **Wzywa wychowawcę** (w przypadku jego nieobecności dyrektora szkoły lub jego zastępcę oraz pedagoga szkolnego) i rozpoczyna procedury wobec sprawcy zdarzenia.

Wychowawca

- **Powiadamia dyrekcję** o zaistniałym zdarzeniu.
- **Powiadamia rodziców** sprawcy i ofiary zaistniałego zdarzenia.
- **Rozmawia indywidualnie z udziałem pedagoga szkolnego** ze sprawcą zdarzenia – informuje go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad i o dalszym toku postępowania.
- Zawarcie kontraktu z uczniem;

Dyrektor szkoły

- **Wzywa rodziców** – powiadamia ich o zaistniałym fakcie.
- **Ustala okoliczności zdarzenia** – wysłuchanie stron.
- W przypadku **poważnego wykroczenia** – **wzywa policję** i przeprowadza rozmowy z uczniem w obecności rodziców, wychowawcy, pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
- **Upomnienie dyrektora** szkoły – odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym.
- **Obniżenie oceny** z zachowania.

3. Procedura postępowania w sytuacjach zachowania przemocowego ze strony uczniów

W tym przypadku stosuje się procedury takie jak w przypadku zachowania agresywnego o dużej szkodliwości.

4. Procedura postępowania w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia (wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia – z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych).

- a) Na wniosek ucznia lub pracownika szkoły bądź rodzica, dyrekcja szkoły **przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające** ze stronami konfliktu.
- b) W przypadku potwierdzenia się zarzutów – **podjęcie przez dyrektora szkoły postępowania dyscyplinarnego** wobec pracownika – powiadomienie odpowiednich organów zgodnie z Ustawą z dn. 26 stycznia 1982 r Karta nauczyciela.

5. Procedura postępowania w sytuacji posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (ostre narzędzia np. nóż, żyletka, kastet itp.).

Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są do:

- a) **Nakłaniania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu**, (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma obowiązek oddać niebezpieczny przedmiot do depozytu)
- b) **Powiadomienie wychowawcy klasy.**
- c) Zawarcie kontraktu z uczniem;
- d) **W przypadku dalszej odmowy**, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego; - w przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia natychmiastowe powiadomienie dyrekcji szkoły i podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom- **odizolowanie ucznia.**
- e) **Wezwanie rodziców do szkoły**, powiadomienie o konsekwencjach czynu.

- f) **Wezwanie policji.**
- g) **Rewizja** przeprowadzona przez **policję** w obecności rodziców ucznia.
- h) **Powiadomienie kuratora** sądowego, gdy uczeń jest pod jego opieką.
- i) **Obniżenie oceny** z zachowania.

6. Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego w budynku szkoły.

- a) Uczeń nie może używać telefonu komórkowego, jeżeli znajduje się na terenie szkoły.
- b) Na terenie szkoły telefon ucznia powinien być nieaktywny.
- c) W przypadku konieczności uzasadnionego i pilnego kontaktu ucznia z rodzicem (prawnym opiekunem) może on skorzystać z telefonu w Sekretariacie szkoły lub przeprowadzić rozmowę z własnego telefonu wyłącznie w obecności nauczyciela.
- d) Uczeń może używać telefonu komórkowego jedynie poza terenem szkoły.
- e) W przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego na terenie szkoły każdy pracownik szkoły ma prawo odebrać uczniowi telefon. Telefon jest przekazywany dyrektorowi do depozytu.
- f) W depozycie telefon może odebrać jedynie rodzic lub prawny opiekun ucznia.
- g) Uczeń, któremu odebrano telefon otrzymuje odpowiedni wpis w dzienniku szkolnym.
- h) W przypadku gdy uczeń używający telefonu komórkowego na terenie szkoły nie odda go pracownikowi szkoły mimo, że zostanie o to przez niego poproszony, otrzymuje naganę wychowawcy klasy.

7. Procedura postępowania w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarne zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).

Nauczyciel

- a) **Słownie zwraca uwagę** na niewłaściwe postępowanie ucznia.
- b) **Próbuje uspokoić** sytuację w klasie.
- c) W przypadku **konfliktu między uczniami – rozdziela strony.**
- d) W przypadku **barku reakcji ze strony uczniów - informuje o dalszych konsekwencjach.**

- e) **Powiadamia wychowawcę klasy.**

Wychowawca

- a) **Rozmowa wychowawcy klasy** - zwraca uwagę na niewłaściwe zachowanie i dalsze konsekwencje.
- b) W przypadku **powtórzenia się zachowania** lub czynu o dużej szkodliwości – **upomina**, sporządza odpowiednią adnotację w dzienniku szkolnym.
- c) Zawarcie kontraktu z uczniem;
- d) **W każdym przypadku - powiadamia rodziców** (prawnych opiekunów).
- e) W przypadku **braku reakcji na interwencję nauczyciela** i wychowawcy - **powiadomienie dyrekcji** szkoły.
- f) **Obniżenie oceny** z zachowania.
- g) Konsekwencje: zgodne ze statutem szkoły.

8. Procedura postępowania w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły).

- a) **Powiadomienie wychowawcy, dyrekcji, rodziców** i ew. kuratora sądowego;
- b) Zawarcie kontraktu z uczniem;
- c) **Przeprowadzenie rozmowy przez dyrektora szkoły** ze sprawcą;
- d) **Powiadomienie policji** i sądu rodzinnego;
- e) **Obniżenie oceny** z zachowania oraz odpowiedni wpis do dziennika;
- f) **Nagana dyrektora** szkoły.

9. Procedura postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.

- a) **Interwencja** – powstrzymanie sprawców.

- b) W przypadku **braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować** w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców.
- c) Zawarcie kontraktu z uczniem.
- d) **Wezwanie rodziców.**
- e) W przypadku **dużej szkody** obligatoryjne **wezwanie policji.**
- f) **Wszczęcie procedur prawnych** mających na celu **wyciągnięcie konsekwencji materialnych** wobec rodziców sprawców lub odpracowanie szkody.
- g) **Obniżenie oceny z zachowania.**

10. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

- a) **Przekazać** uzyskaną **informację wychowawcy klasy.**
- b) **Wychowawca informuje** o fakcie **dyrektora szkoły.**
- c) Zawarcie kontraktu z uczniem;
- d) Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
- e) **Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły,** a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, **dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (*specjalistę ds. nieletnich*).**
- f) Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (*rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

11. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

- a) **Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.**
- b) **W razie konieczności odizolowuje ucznia** od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
- c) **W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia udziela pierwszej pomocy, wzywa pogotowie ratunkowe.**
- d) **Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów**, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
- e) Zawarcie kontraktu z uczniem.
- f) **Wychowawca wzywa do szkoły rodziców** (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności.
- g) **Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji**, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
- h) w przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
- i) Jeżeli **powtarzają się przypadki**, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to **dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.**
- j) W każdym tego typu przypadku uczeń **otrzymuje naganę.**

12. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.

- a) **Nauczyciel zachowując środki ostrożności**, w obecności drugiej osoby **zabezpiecza substancję przed dostępem** do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem

do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.

- b) **zaistniałym fakcie informuje dyrektora szkoły**, który ma obowiązek **wezwać policję**
- c) Po przyjeździe **policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję** i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

13. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominające narkotyki.

- a) **Powiadomienie dyrekcji szkoły.**
- b) **Nauczyciel w obecności innej osoby** (wychowawcy, dyrekcji) **ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu** podejrzaną substancję, pokazał zawartość torby itp. Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie przeszukać odzieży ani torby ucznia – jest to czynność zastrzeżona dla policji.
- c) W przypadku **oddania nauczycielowi przez ucznia podejrzonej substancji, szkoła przekazuje ją niezwłocznie policji.**
- d) Zawarcie kontraktu z uczniem.
- e) **Powiadomienie o zaistniałym fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wezwanie do natychmiastowego stawiennictwa** w szkole lub miejscu przebywania ucznia.
- f) W przypadku, gdy **uczeń odmawia oddania substancji** – policja w obecności rodziców ucznia przeprowadza rewizję.
- g) **Wychowawca i dyrektor szkoły przeprowadzają rozmowę z uczniem** i jego rodzicami.
- h) **Udzielnie uczniowi nagany** i obniżenie oceny z zachowania.
- i) Z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową.

14. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia.

- **Zgłoszenie faktu wychowawcy klasy.**
- Zawarcie kontraktu z uczniem.
- **Wychowawca powiadamia o fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia oraz dyrekcję.**
- **Rozmowa dyscyplinująca** i profilaktyczna – powiadomienie ucznia w obecności rodziców o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych palenia przez osoby niepełnoletnie.
- **Udzielenie upomnienia** i odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym.

15. Procedura postępowania w sytuacji wagarów i uciezek ucznia z lekcji.

- a) W przypadku samowolnego opuszczenia przez ucznia szkoły w trakcie trwania jego zajęć lekcyjnych nauczyciel niezwłocznie powiadamia wychowawcę, pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
- b) Wychowawca telefonicznie powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) i indywidualnie ustala procedurę dalszego postępowania (z powiadomieniem policji włącznie).
- c) **W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia, wychowawca telefonicznie powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia o nieobecności – ustala przyczyny nieobecności.**
- d) **W przypadku opuszczenia przez ucznia terenu szkoły (ucieczka z lekcji), wychowawca telefonicznie powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia o zaistniałym fakcie.**
- e) W przypadku, gdy rodzic zapomniał o usprawiedliwieniu – wychowawca kontaktuje się z rodzicem/prawnym opiekunem ucznia w celu weryfikacji nieobecności i na jego wniosek usprawiedliwia nieobecność ucznia.
- f) W przypadku, gdy **rodzic w odpowiednim terminie nie usprawiedliwi nieobecności ucznia** – wychowawca wpisuje w dzienniku szkolnym **nieobecność nieusprawiedliwioną** (jeden tydzień od powrotu do szkoły).
- g) W przypadku **zdiagnozowania wagarów ucznia wychowawca informuje rodziców/prawnych opiekunów o zaistniałym zdarzeniu po czym przeprowadza rozmowę z uczniem przy udziale pedagoga szkolnego, informuje o konsekwencjach, jeśli dany czyn będzie się powtarzał.**
- h) Zawarcie kontraktu z uczniem.
- i) W przypadku **braku informacji ze strony rodziców o nieobecności ucznia dłuższej niż tydzień wychowawca zobowiązany jest do kontaktu z rodzicami ucznia i ustalenia przyczyny nieobecności.**
- j) W przypadku, gdy niemożliwe jest nawiązania telefonicznego kontaktu z rodzicami ucznia – **po dwóch tygodniach nieobecności dyrektor szkoły wysyła pisemne zawiadomienia do rodziców/prawnych opiekunów o absencji ucznia i nierealizowaniu przez niego obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.**
- k) W przypadku **niereagowania prawnych opiekunów/rodziców na przedłużające się wagary, następuje wizyta wychowawcy z udziałem pedagoga szkolnego w domu ucznia.**

- l) W przypadku **dalszego braku reakcji prawnych opiekunów/rodziców** ucznia **wszczęćie postępowania administracyjnego** i administracyjna egzekucja realizacji obowiązku szkolnego przez organ prowadzący.
- m) Dalsze postępowanie leży w gestii organu prowadzącego.

16. Procedura postępowania w sytuacji wypadu w szkole lub na terenie szkoły.

Udzielenie pierwszej pomocy w zależności od potrzeb (np. unieruchomienie kończyny, założenie opaski uciskowej, sztuczne oddychanie).

- a) **Wezwanie lekarza** lub karetki pogotowia (w zależności od potrzeby).
- b) **Zawiadomienie rodziców o wypadku.**
- c) Obserwacja poszkodowanego do momentu przyjazdu karetki pogotowia.
- d) **Poinformowanie dyrektora** szkoły o zaistniałym wypadku.
- e) **Dalsze postępowanie prowadzi dyrektor szkoły** zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

17. Procedura postępowania w przypadku kradzieży

- a) **Rozmowa wychowawcy** z uczniem celem ustalenia przyczyn kradzieży.
- b) **Poinformowanie dyrektora** szkoły o zaistniałej sytuacji.
- c) Zawarcie kontraktu z uczniem;
- d) **Wezwanie do szkoły rodziców** ucznia i przekazanie im informacji.
- e) **Sporządzenie zapisu** w dzienniku szkolnym.
- f) **Zobowiązanie ucznia do oddania skradzionej** rzeczy ewentualnie pokrycie kosztów skradzionego przedmiotu.
- g) **W przypadku odmowy współpracy** przez ucznia i rodziców **powiadomienie policji.**
- h) Dalszy tok postępowania prowadzi policja.

18. Procedura mediacji w sytuacji ostrego konfliktu rówieśniczego

Przez ostry konflikt rówieśniczy rozumie się: Konflikt pomiędzy uczniami, który trwa w czasie i pomimo wielokrotnie podejmowanych różnych działań przez wychowawcę i pedagoga szkolnego nie traci na sile, a rozwija się dalej i np. zagraża bezpieczeństwu, zdrowiu i życiu uczniów.

- a) W sytuacji ostrego konfliktu rówieśniczego mediatorem jest pedagog szkolny (zw. Dalej mediatorem), który we współpracy z wychowawcą podejmuje się mediacji pomiędzy stronami konfliktu.
- b) Rola mediatora.
 - Mediator jest neutralny tzn. nie ma interesu w określonym rozwiązaniu sporu i pomaga stronom wypracować takie stanowisko, które będzie najlepiej odpowiadało ich potrzebom i interesom.
 - Mediator nie narzuca ani nie sugeruje stronom rozwiązania ani też nie wypowiada swoich personalnych opinii na temat sporu. Rozwiązanie konfliktu zależy wyłącznie od stron mediacji.
 - Mediator gwarantuje właściwy przebiegu mediacji – zapewnia stronom przestrzeń do bezpiecznej i rzeczowej rozmowy o problemie.
 - Mediator jest bezstronny – w równym stopniu wspiera strony w rozwiązywaniu sporu. Mediator dba o równowagę między stronami w trakcie prowadzenia mediacji.
 - Mediator nie może ujawnić przebiegu mediacji, składanych w trakcie mediacji propozycji czy jakichkolwiek danych uzyskanych w trakcie trwania mediacji (zasada poufności).
 - Mediator czuwa nad: realnością podjętych zobowiązań, dobrowolnością przyjęcia warunków przez strony, wykonaniem warunków ugody.
- c) Mediacje są dobrowolne. Strony samodzielnie podejmują decyzję o rozpoczęciu mediacji i mają możliwość przerwania mediacji na każdym jej etapie.
- d) Mediator może przeprowadzić mediacje we wszystkich sytuacjach trudnych wychowawczo, o ile strony konfliktu będą skłonne uczestniczyć w takowych. Wyjątek stanowi spożywanie alkoholu, papierosów lub innych środków odurzających na terenie szkoły. Mediator może udzielać wsparcia tylko w konfliktach na linii uczeń-uczeń, o ile nie dotyczy one czynów karalnych.
- e) W przypadku, kiedy mediacja dotyczy czynu karalnego i jednej ze stron grożą konsekwencje prawne, mediacja nie zastępuje postępowania przewidzianego przez prawo.
- f) W przypadku kiedy strony nie zgodzą się na mediacje, nie dojdą do porozumienia (ugoda nie zostanie podpisana), nie dotrzymają warunków ugody lub zrezygnują z mediacji w trakcie jej trwania, dyrektor szkoły podejmuje działania zgodne ze Statutem Szkoły lub Szczegółowymi Kryteriami Oceny Zachowania.
- g) Osoby, które mogą kierować sprawą do mediacji to: uczniowie, nauczyciele, wychowawcy, pedagog, dyrektor/wicedyrektor, rodzice.

- h) W przypadku gdy następuje ostry, nagły konflikt pomiędzy uczniami, w zależności od sprawy, mediator podejmuje decyzje o natychmiastowej rozmowie, przerywa zdarzenie, następuje interwencja zgodna z zasadami mediacji:
- proponuje miejsce na rozmowę z dala od widzów,
 - studzi emocje,
 - potępia czyn, a nie osobę,
 - jest neutralny,
 - reprezentuje prawo obowiązujące w szkole
 - nie dyskutuje o zasadach, nie uspołecznia,
 - podaje konsekwencje, które mogą spotkać ucznia w razie nieprzestrzegania regulaminu szkoły.
- i) W przypadku gdy konflikt trwa w czasie, a strony nie mogą zakończyć sporu, mediator wraz z wychowawcą podejmują mediacje we współpracy z rodzicami. (jeśli jest taka potrzeba), dyrektorem szkoły lub proszą o współpracę instytucje wspierające pracę szkoły.
- j) Po zakończonym sporze obie strony sporządzają dwa jednobrzmiące egzemplarze dokumentu zwanego „UGODĄ MEDIACYJNĄ”. Każda ze stron otrzymuje swój egzemplarz dokumentu. goda nie może być udostępniana innym osobom.
- k) „UGODA MEDIACYJNA” zawiera:
- szczegółowy opis sytuacji
 - imiona i nazwiska uczniów uczestniczących w sporze
 - treść porozumienia- ustalenie zadośćuczynienia i naprawienia krzyw
 - podpisy uczestników mediacji i świadków (jeśli tacy są obecni)

19. Procedura reagowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy

- a) Przez pojęcie cyberprzemocy rozumie się:
- (agresja elektroniczna) stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, astraszenie, kierowanie grózb pod czyimś adresem, nękanie, naruszenie wizerunku, znieważanie, zniesławianie, włamywanie się na konto elektroniczne użytkownika, używanie wulgaryzmów, wyśmiewanie innych osób za pomocą technologii informacyjnych i komunikacyjnych, z wykorzystaniem Internetu i narzędzi elektronicznych takich, jak: SMS-y, MMS-y, wiadomości e-mail, witryny internetowe, treści przekazywane przez komunikatory, czaty, blogi i fora dyskusyjne oraz inne.
 - Zachowania cyberprzemocy ujawniane są za pomocą komputera i telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych.
- b) Do form cyberprzemocy np. należą:

- rozsyłanie zniesławiających i kompromitujących treści,
 - włamania na konta pocztowe i konta komunikatorów w celu rozsyłania dyskredytujących wiadomości,
 - dalsze rozsyłanie otrzymanych danych i wiadomości bez zgody autora komunikatu jako zapisu rozmowy bądź kopii e-maila,
 - tworzenie kompromitujących i ośmieszających stron internetowych.
- c) W przypadku gdy informację o zajściu dotyczącego cyberprzemocy posiada nauczyciel informuje wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
- d) Pedagog szkolny wspólnie z wychowawcą klasy (jeżeli jest to możliwe) dokonują analizy zdarzenia, w miarę możliwości ustalają okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
- e) Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny być zabezpieczone i zarejestrowane. Należy udokumentować szkodliwe treści (np. w formie zrzutów ekranowych, wydruków, nagrań) oraz inne istotne informacje, np. nazwy użytkowników internetowych, adresy e-mailowe, numery telefonów komórkowych, adresy odpowiednich stron internetowych.
- f) W kwestii rejestracji, zabezpieczenia dowodów cyberprzemocy pedagog szkolny / wychowawca poprosi o pomoc nauczyciela informatyki.
- g) W przypadku gdy w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów i sprawców cyberprzemocy jest wielu, pedagog szkolny/ wychowawca rozmawiają z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy i ustalają:
- okoliczności zajścia i jego przyczyn,
 - poszukują rozwiązania sytuacji konfliktowej,
 - omawiają skutki postępowania i informują o konsekwencjach wynikających ze Szczegółowych Kryteriów Oceny Zachowania
 - wyrażają brak akceptacji co do każdej z form przemocy w życiu szkolnym i pozaszkolnym,
 - zobowiązują sprawców agresji elektronicznej do zaprzestania nieakceptowanego zachowania i usunięcia z Internetu szkodliwych treści,
 - określają sposoby zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy.
- h) Pedagog szkolny/wychowawca dokonują analizy sytuacji i określają konsekwencje wobec sprawcy cyberprzemocy za popełniony czyn. Biorą pod uwagę:
- rozmiar i rangę szkody, rozmiar upublicznienia szkodliwych treści i upokorzenia ofiary agresji elektronicznej,
 - czas trwania prześladowania drugiej osoby,
 - świadomość popełnianego czynu,
 - motywację popełnianego czynu przemocy,
 - rodzaj rozpowszechnianego materiału,

- ewentualną możliwość wystąpienia działania odwetowego sprawcy reagującego w ten sposób w związku z ujawnieniem faktu wystąpienia cyberprzemocy.
- i) Zawarcie kontraktu z uczniem;
- j) Pedagog szkolny z wychowawcą rozmawiają z ofiarą cyberprzemocy. Pedagog szkolny:
- uwzględnia okoliczności zajścia i jego przyczyny,
 - poszukuje rozwiązania sytuacji konfliktowej,
 - udziela pomocy i wsparcia emocjonalnego osobie poszkodowanej,
 - zapewnia poczucie bezpieczeństwa ofierze cyberprzemocy i nie dopuszcza do eskalacji prześladowania, określa kondycję emocjonalną poszkodowanego (ocena zażenowania, skrępowania, wstydu, lęku, przerażenia, smutku czy poczucia winy; ocena poczucia własnej wartości ofiary przemocy),
 - W sytuacji bardzo trudnej proponuje konsultację z psychologiem w PPP w Wejherowie
- k) Pedagog szkolny we współpracy z wychowawcą przeprowadzają rozmowę z rodzicami ucznia będącego sprawcą cyberprzemocy oraz rodzicami ucznia będącego ofiarą cyberprzemocy. Informują o przebiegu zdarzenia i zapoznają z materiałami z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środkach dyscyplinarnych wobec sprawców agresji elektronicznej.
- l) W przypadku gdy informatorem na temat faktu wystąpienia cyberprzemocy jest uczeń będący świadkiem prześladowania, pedagog szkolny/wychowawca i wszyscy nauczyciele uczący obejmują go odpowiednią opieką i ustalają, że fakty w postępowaniu interwencyjnym wymagają zachowania dyskrecji i poufnego działania.
- m) Po zakończeniu interwencji wychowawca monitoruje sytuację ofiary cyberprzemocy, i sprawdza, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
- n) Sprawca cyberprzemocy dokonuje kasowania szkodliwych treści. Gdyby w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów była potrzebna pomoc dostawcy usługi czy administratora serwisu internetowego, pedagog szkolny./ wychowawca kontaktuje się z nim. Do podjęcia odpowiednich działań zobowiązuje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. 2002 nr 144 poz. 1204 z późn. zm.), gdzie jest mowa o tym, że podmiot ten w wyniku uzyskania wiarygodnej wiadomości o bezprawnym charakterze danych lub związanej z nimi działalności niezwłocznie powinien uniemożliwić dostęp do tych danych.

- o) Pedagog szkolny sporządza notatkę służbową z rozmów ze sprawcą cyberprzemocy, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia i dołącza zabezpieczone dowody cyberprzemocy.
- p) Dyrektor informuje Policję gdy:
- rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowej agresji elektronicznej,
 - w przypadku gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy cyberprzemocy nie udało się ustalić,
 - zachodzą poważne przypadki cyberprzemocy przebiegające z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp.)

20. Procedura postępowania z dzieckiem przewlekle chorym w szkole.

W sytuacji, gdy w szkole jest uczeń przewlekle chory, dyrektor, nauczyciel powinien:

1. Pozyskać od rodziców (opiekunów prawnych) ucznia szczegółowe informacje na temat jego choroby oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu;
2. W porozumieniu z rodzicem(opiekunem), wspólnie z pracownikami szkoły opracować procedury postępowania w stosunku do każdego chorego ucznia, zarówno na co dzień, jak i w przypadku zaostrzenia objawów czy ataku choroby. Procedury te powinny też określać formy stałej współpracy z rodzicami (opiekunami) tego dziecka oraz zobowiązanie wszystkich pracowników placówki do bezwzględnego ich stosowania;
3. Wspólnie z nauczycielami i specjalistami zatrudnionymi w szkole dostosować formy pracy dydaktycznej, dobór treści i metod oraz organizację nauczania do możliwości psychofizycznych tego ucznia, a także objąć go różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
4. W przypadku nasilenia choroby u dziecka podczas pobytu w szkole dyrektor lub nauczyciel niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji rodziców lub prawnych opiekunów.

DZIECKO Z ASTMĄ

Astma oskrzelowa jest najczęstszą przewlekłą chorobą układu oddechowego u dzieci. Istotą astmy jest przewlekły proces zapalny toczący się w drogach oddechowych, który prowadzi do zwiększonej skłonności do reagowania skurczem na różne bodźce i pojawienia się objawów choroby.

OBJAWY

Jednym z podstawowych objawów jest duszność jako subiektywne uczucie braku powietrza spowodowane trudnościami w jego swobodnym przechodzeniu przez zwężone drogi oddechowe. Gdy duszność jest bardzo nasilona możemy zauważyć, że usta dziecka a także inne części ciała są zasinione. Konsekwencją zwężenia oskrzeli jest pojawienie się świszczącego oddechu. Częstym objawem astmy oskrzelowej jest kaszel. Najczęściej jest to kaszel suchy, napadowy, bardzo męczący. Zaostrzenie astmy może być wywołane przez: kontakt z alergenami, na które uczulone jest dziecko, kontakt z substancjami drażniącymi drogi oddechowe, wysiłek fizyczny, zimne powietrze, dym tytoniowy, infekcje. W przypadku wystąpienia duszności należy umożliwić podanie dziecku wżewnie lek rozkurczający oskrzela zgodnie z zaleceniem lekarza. W przypadku objawów ciężkiej duszności należy podać jednocześnie 2 dawki leku w aerozolu w odstępie 10-20 sekund. Po wykonaniu pierwszej inhalacji należy powiadomić rodziców dziecka o wystąpieniu zaostrzenia. W przypadku duszności o dużym nasileniu powinno się wezwać Pogotowie Ratunkowe. W czasie oczekiwania na przyjazd karetki pogotowia dziecko wymaga ciągłego nadzoru osoby dorosłej. Dodatkowo bardzo ważne jest zapewnienie dziecku spokoju oraz odizolowanie od osób trzecich.

NAKAZY

1. Częste wietrzenie sal lekcyjnych.
2. Dziecko, które ma objawy po wysiłku, powinno przed lekcją wychowania fizycznego przyjąć dodatkowy lek.
3. Ćwiczenia fizyczne należy zaczynać od rozgrzewki.
4. W przypadku wystąpienia u dziecka objawów duszności należy przerwać wykonywanie wysiłku i pozwolić dziecku zażyć środek rozkurczowy.

ZAKAZY

1. Chorzy uczniowie nie powinni uczestniczyć w pracach porządkowych.
2. W okresie pylenia roślin dzieci z pyłkowicą nie mogą ćwiczyć na wolnym powietrzu oraz nie powinny uczestniczyć w planowanych wycieczkach poza miasto.
3. Astma oskrzelowa wyklucza biegi na długich dystansach, wymagających długotrwałego, ciągłego wysiłku.
4. W klasach, gdzie odbywają się lekcje nie powinno być zwierząt futerkowych.

OGRANICZENIA

1. Uczeń z astmą może okresowo wymagać ograniczenia aktywności fizycznej i dostosowania ćwiczeń do stanu zdrowia.

2. Dziecko uczulone na pokarmy powinno mieć adnotacje od rodziców, co może jeść w sytuacjach, które mogą wywołać pojawienie się objawów uczulenia.

OBSZARY DOZWOLONE I WSKAZANE DLA DZIECKA

1. Dzieci chore na astmę powinny uczestniczyć w zajęciach z wychowania fizycznego. wysportowane dziecko lepiej znosi okresy zaostrzeń choroby.
2. Uczeń z astmą nie powinien być trwale eliminowany z zajęć z wychowania fizycznego.
3. Dzieci z astmą mogą uprawiać biegi krótkie, a także gry zespołowe.
4. Dzieci z astmą mogą uprawiać gimnastykę i pływanie.
5. Dzieci z astmą mogą uprawiać większość sportów zimowych.

Bardzo ważny jest dobry kontakt szkoły z rodzicami, po to, aby wspólnie zapewnić dziecku bezpieczne warunki nauki i pobytu w szkole. Pozwoli to zmniejszyć nadopiekuńczość rodziców a dziecku rozwijać samodzielność i zaufanie do własnych możliwości i umiejętności. Tylko współdziałanie szkoły z rodzicami i lekarzem prowadzącym pomoże prawidłowo funkcjonować dziecku z astmą oskrzelową w środowisku, gdzie spędza wiele godzin w ciągu dnia.

DZIECKO Z CUKRZYCĄ

Cukrzyca to grupa chorób metabolicznych charakteryzujących się hiperglikemią (wysoki poziom glukozy we krwi – większy od 250mg%). Cukrzyca nie jest chorobą zakaźną, nie można się nią zarazić przez kontakt z osobą chorą, nie jest chorobą, która powinna ograniczać jakiegokolwiek funkcjonowanie ucznia, tylko wymaga właściwej samokontroli i obserwacji. W każdej szkole powinien znajdować się „kącik” dla ucznia z cukrzycą, czyli ustronne miejsce, w którym dziecko z cukrzycą będzie mogło spokojnie, bezpiecznie i higienicznie wykonać badanie krwi oraz wykonać wstrzyknięcia insuliny. W naszej szkole jest to gabinet pedagoga.

OBJAWY HIPOGLIKEMII - niedocukrzenia:

1. Bładość skóry, nadmierna potliwość, drżenie rąk.
2. Ból głowy, ból brzucha.
3. Szybkie bicie serca.
4. Uczucie silnego głodu/wstręt do jedzenia.
5. Osłabienie, zmęczenie.
6. Problemy z koncentracją, zapamiętywaniem.

7. Chwiejność emocjonalna, nietypowe zachowanie dziecka.
8. Napady agresji lub wesołkowatości.
9. Ziewanie/senność.
10. Zaburzenia mowy, widzenia i równowagi.
11. Zmiana charakteru pisma.
12. Uczeń nielogicznie odpowiada na zadawane pytania.
13. Kontakt ucznia z otoczeniem jest utrudniony lub traci przytomność.
14. Drgawki.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII LEKKIEJ – dziecko jest przytomne, w pełnym kontakcie, współpracuje z nami, spełnia polecenia:

1. Sprawdzić poziom glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie.
2. Podać węglowodany proste (sok owocowy, coca-cola, cukier spożywczy rozpuszczony w wodzie lub herbacie, glukoza w tabletkach, płynny miód).

NIE WOLNO

1. Zastępować węglowodanów prostych słodyczami zawierającymi tłuszcze, jak np. czekolada, ponieważ utrudniają one wchłanianie glukozy z przewodu pokarmowego).
2. Ponownie oznaczyć glikemię po 10-15 minutach.
3. Zawsze należy dążyć do ustalenia przyczyny niedocukrzenia.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII ŚREDNIO - CIĘŻKIEJ - dziecko ma częściowe zaburzenia świadomości, pozostaje w ograniczonym kontakcie z nami, potrzebuje bezwzględnej pomocy osoby drugiej:

1. Oznaczyć glikemię i potwierdzić niedocukrzenie.
2. Jeżeli dziecko może połykać podać do picia płyn o dużym stężeniu cukru (np. 3-5 kostek cukru rozpuszczonych w 1 szklanki wody, coli, soku).
3. Jeżeli dziecko nie może połykać postępujemy tak jak w przypadku glikemii ciężkiej.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII CIĘŻKIEJ – dziecko jest nieprzytomne, nie ma z nim żadnego kontaktu, nie reaguje na żadne bodźce, może mieć drgawki. Dziecku, które jest nieprzytomne NIE WOLNO podawać niczego do picia ani do jedzenia do ust!!!:

1. Układamy dziecko na boku.
2. Wstrzykujemy domięśniowo glukagon, jest to zastrzyk ratujący życie.
3. Wzywamy pogotowie ratunkowe.
4. Kontaktujemy się z rodzicami dziecka.

5. Dopiero gdy dziecko odzyska przytomność (po podaniu glukagonu powinno odzyskać przytomność po kilkunastu minutach) i jeżeli dziecko będzie w dobrym kontakcie można mu podać węglowodany doustnie (sok, cola, tabl. glukozy).

U dzieci leczonych pompą:

1. Zatrzymaj pompę.
2. Potwierdź hipoglikemię.
3. Jeżeli dziecko jest przytomne podaj węglowodany proste.
4. Oczekaj 10-15 minut i zbadaj ponownie poziom glukozy we krwi, jeżeli nie ma poprawy podaj ponownie cukry proste.
5. Jeżeli objawy ustąpią i kontrolny pomiar glikemii wskazuje podnoszenie się stężenia glukozy, włącz pompę i podaj kanapkę lub inne węglowodany złożone.
6. Jeżeli dziecko jest nieprzytomne lub ma drgawki połóż je w pozycji bezpiecznej, podaj domięśniowo zastrzyk z glukagonu i wezwij karetkę pogotowia.
7. Po epizodzie hipoglikemii nie zostawiaj dziecka samego! Dziecko nie może podejmować wysiłku fizycznego dopóki wszystkie objawy hipoglikemii nie ustąpią!

OBJAWY HIPERGLIKEMII

1. Wzmoczone pragnienie, potrzeba częstego oddawania moczu.
2. Rozdrażnienie, zaburzenia koncentracji.
3. Złe samopoczucie, osłabienie, przygnębienie, apatia.

Jeżeli do ww. objawów dołączają:

1. ból głowy, ból brzucha.
2. nudności i wymioty.
3. ciężki oddech.

może to świadczyć o rozwoju kwasicy cukrzycowej.

Należy wtedy bezzwłocznie:

1. Zbadać poziom glukozy.
2. Skontaktować się z rodzicami lub wezwać pogotowie.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPERGLIKEMII

1. Podajemy insulinę (tzw. dawka korekcyjna),
2. Uzupełniamy płyny (dziecko powinno dużo pić, przeciętnie 1litr w okresie 1,5-2 godz., najlepszym płynem jest niegazowana woda mineralna;
3. W razie stwierdzenia hiperglikemii dziecko nie powinno jeść, dopóki poziom glikemii nie obniży się.

Niezbędnik szkolny, czyli co uczeń z cukrzycą zawsze powinien mieć ze sobą w

szkole:

1. Pen – „wstrzykiwacz” z insuliną.
2. Pompę insulinową, jeżeli jest leczone przy pomocy pompy.
3. Nakłuwacz z zestawem igieł.
4. Glukometr z zestawem pasków oraz gazików.
5. Plastikowy pojemnik na zużyte igły i paski.
6. Drugie śniadanie lub dodatkowe posiłki przeliczone na wymienniki np. przeznaczone na „zabezpieczenie” zajęć wf w danym dniu.
7. Dodatkowe produkty – soczek owocowy, tabletki z glukozą w razie pojawienia się objawów hipoglikemii.
8. Telefon do rodziców.
9. Informację w postaci kartki lub bransoletki na rękę, która informuje, że dziecko choruje na cukrzycę.
10. Glukagon (zestaw w pomarańczowym pudełku).

DZIECKO Z PADACZKĄ

Padaczką określamy skłonność do występowania nawracających, nie prowokowanych napadów. Napadem padaczkowym potocznie nazywamy napadowo występujące zaburzenia w funkcjonowaniu mózgu objawiające się widocznymi zaburzeniami, zwykle ruchowymi. Niekiedy jedynym widocznym objawem napadu są kilkusekundowe zaburzenia świadomości. Napady padaczkowe dzieli się na napady pierwotne uogólnione oraz napady częściowe (zlokalizowane).

W RAZIE WYSTĄPIENIA NAPADU NALEŻY

1. Przede wszystkim zachować spokój.
2. Ułożyć chorego w bezpiecznym miejscu w pozycji bezpiecznej, na boku.
3. Zabezpieczyć chorego przed możliwością urazu w czasie napadu – zdjąć okulary, usunąć z ust ciała obce, podłożyć coś miękkiego pod głowę.
4. Asekurować w czasie napadu i pozostać z chorym do odzyskania pełnej świadomości.

NIE WOLNO

1. Podnosić pacjenta.
2. Krępować jego ruchów.
3. Wkładać czegokolwiek między zęby lub do ust.

Pomoc lekarska jest potrzebna, jeżeli był to pierwszy napad w życiu lub napad trwał dłużej niż 10 minut albo jeśli po napadzie wystąpiła długo trwająca gorączka, sugerująca zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. Dzieciom chorym na padaczkę trudniej jest wykorzystać w pełni swoje możliwości edukacyjne z przyczyn medycznych i społecznych. Narażone są na wyższy poziom stresu wynikający z obawy przed napadem i komentarzami, stąd też częściej występują u nich cechy zespołu nadpobudliwości psychoruchowej, trudności w czytaniu i pisaniu oraz inne trudności szkolne. W razie narastających trudności szkolnych, trzeba zapewnić dziecku możliwość douczania, zorganizować odpowiednio czas na naukę, z częstymi przerwami na odpoczynek, modyfikować i zmieniać sposoby przyswajania wiadomości szkolnych. Nie należy z zasady zwalniać dziecka z zajęć wychowania fizycznego ani z zabaw i zajęć ruchowych w grupie rówieśników. Należy jedynie dbać o to, aby nie dopuszczać do nadmiernego obciążenia fizycznego i psychicznego. Gdy zdarzają się napady, dziecko powinno mieć zapewnioną opiekę w drodze do i ze szkoły.

DZIECKO Z HEMOFILIĄ

Hemofilia jest wrodzoną skazą krwotoczną związaną z niedoborem czynnika VIII lub IX krzepnięcia krwi. W zależności od tego rozróżniamy hemofilię A lub B. Ciężka postać hemofilii – występują krwawienia do mięśni i stawów, duże podskórne wylewy, krwawienia z nosa. Krwawienia wewnętrzne są bolesne. Początkowym objawem może być uczucie rozpierania w stawie, drętwienia, mrowienia. Najlepiej, jeżeli wówczas zostanie podany koncentrat czynnika krzepnięcia krwi. Jeżeli leczenie zostanie odroczone powiększa się objętość stawu, pojawia się silna bolesność oraz przykurcz w stawie. Umiarkowana i łagodna postać choroby – krwawienia są mniej częste, nie powodują zwykle trwałych zmian w stawach, zwykle wyraźny uraz poprzedza krwawienie. Choroba nie ma wpływu na funkcjonowanie społeczne ani nie wpływa negatywnie na rozwój intelektualny. Funkcjonowanie emocjonalne może nie być zaburzone. Jednak, zwłaszcza w ciężkiej postaci choroby, dziecko może czuć się gorsze, ponieważ nie może robić tego wszystkiego, co dziecko zdrowe np. grać w piłkę nożną. Wie, że może to spowodować krwawienie do stawu lub mięśni i związany z tym ból, konieczność leczenia dożylnego, czasami hospitalizacji.

NAKAZY, ZAKAZY, OGRANICZENIA:

1. dziecko nie powinno być narażone na urazy spowodowane np. śliską podłogą, przepychającym się tłumem dzieci ,

2. w szkole musi mieć do chodzenia wygodne obuwie usztywniające staw skokowy, na nie śliskiej podeszwie,
3. jeżeli dziecko jest sprawne ruchowo może biegać i skakać,
4. inne dzieci muszą wiedzieć, że nie można chorego kolegi bić, popychać, podstawiać mu nogi,
5. udział w lekcjach wf musi być ograniczony – bezpieczna jest gimnastyka, pływanie i gra w ping-ponga,
6. dziecko może bez ograniczeń rysować, lepić z gliny, malować,
7. należy rozwijać te sfery aktywności intelektualnej i ruchowej dziecka, w których ono się wyróżnia,
8. dziecku choremu na hemofilię nie wolno podawać żadnych leków domięśniowo, ani stosować preparatów kwasu acetylosalicylowego

NA CO NALEŻY ZWRACAĆ UWAGĘ W SZKOLE:

1. nagłe dolegliwości bólowe ze strony kończyn dolnych lub górnych, utykanie,
2. bóle brzucha lub głowy, wymioty,
3. krwawienie z jamy ustnej lub nosa, zblednięcie

Dziecko chore na hemofilię nie wymaga specjalnego traktowania przez nauczyciela w klasie. Powinno brać udział w wycieczkach szkolnych, wyjazdach do teatru czy kina. Przed wyjazdem wskazane jest profilaktyczne podanie czynnika krzepnięcia u dziecka z ciężką postacią choroby.

PIERWSZA POMOC:

1. w przypadku urazu/bólu należy oziębic dotkniętą część ciała przez przyłożenie lodu, zimnego okładu żelowego lub chustki zmoczonej w zimnej wodzie,
2. posadzić/położyć w pozycji dla dziecka wygodnej,
3. najczęściej należy podać czynnik krzepnięcia krwi,
4. jeżeli dziecko wymiotuje, ma bole głowy, zaburzenia świadomości lub drgawki powinno się je położyć na boku i wezwać pogotowie, zawiadomić rodziców; jeżeli dziecko uskarża się na ból kończyny górnej lub dolnej nie powinno nią poruszać, wskazane jest unieruchomienie.

DZIECKO PRZEWLEKLE CHORE

Główne sposoby pomocy przewlekle choremu dziecku możliwe do zrealizowania na terenie szkoły:

1. zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego,
2. pomoc w pokonywaniu trudności, uczenie nowych umiejętności,
3. budowanie dobrego klimatu i przyjaznych relacji klasowych,
4. przygotowanie uczniów zdrowych na spotkanie chorego kolegi,
5. traktowanie chorego dziecka jako pełnoprawnego członka klasy,
6. uwrażliwianie dzieci zdrowych na potrzeby i przeżycia dziecka chorego,
7. uwrażliwianie dziecka chorego na potrzeby i przeżycia innych uczniów,
8. motywowanie do kontaktów i współdziałania z innymi dziećmi,
9. rozwijanie zainteresowań, samodzielności dziecka,
10. dostarczanie wielu możliwości do działania i osiągania sukcesów.

IV. Postanowienia końcowe

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk)

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję.

O obowiązujących procedurach w sytuacjach zagrożenia szkoła informuje rodziców na spotkaniach z rodzicami. Powyższe procedury są dostępne w pokoju nauczycielskim szkoły oraz publikowane są w serwisie internetowym szkoły.